

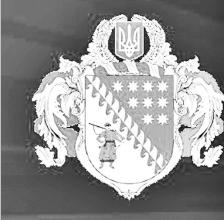
№ 14-16 (710-712)
КВІТЕНЬ
2014 РОКУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

ВИДАЄТЬСЯ
З ГРУДНЯ
1993 РОКУ

Дніпропетровщина – регіон-лідер

Напередодні Всесвітнього дня космонавтики
свій 60-річний ювілей відзначає
одне із найвідоміших конструкторських бюро –
КБ «Південне»

В урочистостях з цієї нагоди взяли участь Президент України у 1994-2004 рр. Леонід Кучма, голова Державного космічного агентства України Юрій Алексєєв, генеральний конструктор – генеральний директор конструкторського бюро «Південне» ім. М.К. Янгеля Олександр Дегтярьов.

Радник голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації Віктор Сергєєв привітав інженерів-конструкторів з ювілем і виголосив вітальні листи від голови облдержадміністрації Ігоря Коломойського: «Внесок КБ «Південне» у розвиток космічної галузі України та світу неможливо переоцінити. Покоління інженерів десятиліттями творили нові шляхи до космічних перемог. Сьогодні ваше конструкторське бюро – це перлина Дніпропетровщини, це потужний науковий центр високих технологій України та світу». → Стор. 6-7

«Вчитель-новатор – 2014»

Міністерство освіти і науки України оприлюднило результати Х Всеукраїнського конкурсу, на який надійшло близько 3 тисяч розробок від педагогів з усієї України. Журі визначило 10 переможців. Одним із них став учитель інформатики ліцею № 100 Дніпропетровська Євген Мотурнак. Він презентував інтерактивний проект для учнів 11-х класів «Курс інформаційних технологій в економіці». Школярі мають розробити бізнес-план малого підприємства. Проект, що розрахований на 34 навчальні години, передбачає довготривалу наукову роботу у групах (в кожній – не більше 4 осіб).

Студентські Всеукраїнські олімпіади Російська мова і література

У філологічному турнірі в Ужгороді змагалися представники 13 міст України. У рамках першого туру учасники виконали письмові завдання, спрямовані на перевірку лінгвістичної та літературознавчої ерудиції, а також обізнаності студентів у проблемах сучасної русистики.

Другий тур – публічний захист наукової доповіді. Темою цього турніру були проблеми мовознавства або літературознавства.

Студентка Криворізького національного університету Анастасія Шпильова виборола II місце.

Однією з кращих у номінаціях «Наукова доповідь із мовознавства» і «Наукова доповідь із літературознавства» стала студентка Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Ксенія Прядун.

Довідково. Всеукраїнські філологічні змагання з російської мови і літератури проводяться з 1989 року, останні п'ятнадцять років – щорічно.

«Товарознавство і комерційна діяльність»

У змаганнях, що відбулися у Києві, взяли участь кращі студенти 17 вишів Дніпропетровщини. Молодь демонструвала свої знання з товарознавства, експертизи товарів, управління якістю та комерційної логістики. Студенти Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля посили II місце серед учасників з освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра.

«Податкова система України»

У Київському національному університеті державної податкової служби України змагалися 65 студентів із 40 вищих навчальних закладів України. Студентка Дніпропетровської державної фінансової академії увійшла до десятки кращих.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

31 березня – 4 квітня Дніпропетровщина приймала

IV ТУР ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІНФОРМАТИКИ

Олімпіада започаткована у 1989 році. У Дніпропетровську ці інтелектуальні змагання відбулися тричі – у 1995, 2006 і 2014 роках.

Детально: <http://matholymp.org.ua/gallery/informatics-xxvii/>

→ Стор. 3

ПЕРЕМОГА У ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ ФОРУМІ «МАЙБУТНЕ БЕЗ НАСИЛЛЯ»

У м. Ірпінь Київської області відбувся форум «Майбутнє без насилля», у якому взяли участь 80 школярів із 24 регіонів України. Організували захід Міністерство освіти і науки України спільно з проектом Ради Європи «Зміцнення та захист прав дітей в Україні».

Учасники форуму пройшли короткий курс тренінгів та взяли участь у квест-орієнтуванні. Найбільш обізнаними у питаннях протидії дитячому насиллю були учні з Дніпропетровщини – Олександра Гірса і Микита Сліпченко.

Ці учні є лідерами Криворізької міської асоціації дитячих об'єднань і слухачами Всеукраїнської школи управлінської майстерності. Okрім першого місяця у квест-орієнтуванні, вони отримали ще почесний диплом «За активну участь у форумі».

Наразі наші переможці працюють над розробкою проекту «Молодь проти інформаційного насилля». Проект-вимогу чесних та об'єктивних новин у ЗМІ розглядали Всеукраїнська рада старшокласників. За рішенням Ради ініціатива може бути упроваджена у різних регіонах України протягом цього наступного навчального року.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

28 років минуло від того дня, коли земля України здригнулась від вибуху на ЧАЕС. Тисячі ліквідаторів поклали життя, рятуючи світ від смертельної небезпеки. Ще сотні тисяч втратили домівки, рідних, здоров'я.

3169 дітей, в тому числі 21 дитина-інвалід та 1362 вдови.

В області сформована і діє система медико-санітарного забезпечення постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Для цього створені реабілітаційні відділення у Дніпропетровську (ОКЛ ім. Мечникова, міська багатопрофільна лікарня № 4, обласна дитяча клінічна лікарня), Дніпродзержинську (5 міська лікарня) та Кривому Розі (3 міська лікарня), які оснащені спеціальним діагностичним обладнанням.

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ОБЛАСНУ ПЕДАГОГІЧНУ ГАЗЕТУ «ДЖЕРЕЛО»! ІНДЕКС – 40620

НОВИНИ РЕГІОNU

3 квітня департамент освіти і науки облдержадміністрації провів оперативну нараду щодо забезпечення житлом учнів-сиріт та учнів, позбавлених батьківського піклування, за участю керівництва Синельникового, Синельниківського і Васильківського районів, заступників директорів з навчально-виховної роботи професійно-технічних навчальних закладів.

4 квітня на форумі педагогічних працівників Дніпропетровщини обговорено питання порядку оформлення благодійних внесків, упровадження електронної атестації керівників і педагогічних працівників у закладах освіти області.

10 квітня відбулася відеоконференція Міністерства освіти і науки України щодо громадського обговорення умов прийому студентів до вищих навчальних закладів у 2014 році.

14 квітня у Дніпропетровській державній фінансової академії відбувся міський фестиваль-конкурс «Студентська весна – 2014», присвячений 200-річниці від дня народження Тараса Шевченка. Гості конкурсу побачили театральні та концертні номери за мотивами творчості Великого Кобзаря. Фестиваль зібрав близько півтисячі студентів та викладачів академії.

17 квітня на підсумковій колегії департаменту освіти і науки облдержадміністрації були присутні понад півтори сотні директорів професійно-технічних та інтернатних навчальних закладів області. Зустріч відбулася у форматі відкритого діалогу. Головними питаннями обговорення стали автономізація шкіл області, створення легітимних батьківських фондів і використання європейських практик в освіті.

23 квітня у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури відбулася міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Наука і техніка. Перспективи ХХІ століття» за участю понад ста делегатів – представників вищих навчальних закладів України та Канади. Головними темами обговорення стали проблеми сучасних економічних і соціокультурних сфер. Також йшлося про пошук нових мотивацій для студентів до використання іноземних мов у професійній діяльності.

24 квітня у Дніпропетровському коледжі технологій і дизайну відбувся IV фестиваль молодіжної моди «Весняна акварель». Показ зібрав близько 30 тематичних авторських колекцій від студентів коледжу та філіалу Київського національного університету культури та мистецтв у Дніпропетровську. Під час модельного дефілу були представлені чотири класифікації чоловічого та жіночого одягу, а також унікальна колекція «Єдина країна».

Протягом місяця відбулися:

Міжнародна науково-практична конференція «Стародубівські читання»;

семінар керівників районних методичних об'єднань, заступників директорів з виховної роботи, класних керівників загальноосвітніх навчальних закладів Кривого Рогу «Моніторинг діяльності класного керівника – не від'ємна складова формування його компетентності»;

обласний етап Всеукраїнського конкурсу колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім», який цього року мав назву «Хай планета завжди буде вільна і чиста. Первоцвіти цвітуть, як барвисте намисто»;

II (обласний) етап Всеукраїнської військово-патріотичної спортивної гри «Зірниця»;

обласний конкурс дитячої художньої творчості серед учнів загальноосвітніх шкіл і позашкільних навчальних закладів освіти «Мое Придніпров'я»;

літературно-музичне свято «Душі соборності Шевченкового джерела»;

чемпіонат Дніпропетровська з боксу серед студентів;

фінальні змагання учнів ДЮСШ 2000 р. н. з міні-футболу;

II турнір з міні-футболу на кубок Ради молодих вчених;

IX відкриті районні змагання зі спортивного орієнтування серед учнівської молоді;

майстер-клас «Організація та проведення змагань зі спортивного туризму в закритих приміщеннях».

Станом на 28 квітня для участі в ЗНО зареєстровано 21487 абітурієнтів, із них: цьогорічніх випускників – 16293; випускників минуліх років – 5194.

Станом на 25 квітня надійшло 217 звернень громадян, у тому числі:

до контакт-центру «Гаряча лінія голови облдержадміністрації» – 78;

до державної установи «Урядовий контактний центр» – 88.

Олександр ДЕМЧИК, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

АВІАЦІЯ. КОСМОС. ЛЮДИНА

Фізико-технічний факультет Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара розпочав «космічний тиждень». Святкування уроочисто відкрилося запуском ракет. П'ять моделей різних розмірів – від 25-30 сантиметрів і до півметра, розігнули повітряний простір, піднімаючись за 3-4 секунди на висоту до ста метрів.

15 квітня відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Людина і космос».

16 квітня за підсумками V Всеукраїнської конференції «Авіація і космос» наукові доповіді 16 студентів Дніпропетровщини отримали почесні дипломи у номінаціях «Космонавтика» та «Авіація». Загалом, з'їзд розробників і конструкторів визначив 22 кращі роботи з усієї країни. Під час теоретичної частини студен-

ти-делегати працювали у 6 секціях, що об'єднали 23 тематичні напрямки, зокрема: авіаційно-космічне моделювання, фундаментальна фізика та екологія. Під час практичної частини конференції відбулися показові польоти 10 мінімоделей літаків.

«ЯРМАРОК ПРОФЕСІЙ»

Перший день Ярмарку, 23 квітня, зібрав професійно-технічні училища області. 24 та 25 квітня абітурієнти побачили презентації вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. Серед 11 навчальних закладів 8 представили презентації та виступи творчих колективів училищ.

Лунали гімні кухарів, зварювальників та автослюсарів, відбулися дефіле «Україна – наша дім» і танці майбутніх офіцантів.

Біля експозиційних стендів майбутніх абітурієнти Дніпропетровщини могли отримати детальну інформацію про професії та напрямки підготовки, які пропонують училища.

Молоді вчені грали в міні-футбол

На Дніпропетровщині відбувся II турнір з міні-футболу на кубок Ради молодих вчених. Участь у спортивному змаганні взяли команди п'яти вищів області.

Футбольна першість тривала два дні. Відбулися 4 матчі. На футбольному полі у дружньому змаганні зустрілися команди Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка

В. Лазаряна, Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, Національної металургійної академії України, Конструкторського бюро «Південне» імені М.К. Янгеля та Інституту сільського господарства степової зони.

До фіналу кубку вийшли збірні університету внутрішніх справ, університету залізничного транспорту та металургійної академії України. Перехідний кубок чемпіонів 2014 року виборола збірна Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Медична допомога в надзвичайних ситуаціях

Понад 20 молодих вчених навчалися на експрес-курсах підвищення медичної компетенції. Заняття проводились на базі товариства Червоного хреста у Дніпропетровську.

Науковці склали теоретичний і практичний іспит з надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях, що передбачає, зокрема, комплекс вправ серцево-легеневої реанімації, надання першої допомоги при опіках I-III ступенів та при пошкодженні кінцівок.

Ініціатором заходу стала обласна Рада молодих вчених.

МАЙБУТНЄ ТВОРиться СЬОГОДНІ

Після першої зустрічі представників облдержадміністрації з Молодіжною радою її члени почали активно працювати над реалізацією практичних проектів і вже презентували свої нові ініціативи та перші досягнення.

Так, Молодіжна рада ініціює створення молодіжної профспілки та молодіжного правління. До складу правління увійдуть представники різних громадських організацій, які працюватимуть над втіленням молодіжної політики. Члени правління також координуватимуть питання роботи

гуртожитків, надання юридичної допомоги, організації культурно-масового дозвілля молоді тощо.

Ще один важливий напрямок роботи – екологія, зокрема озеленення територій, турбота про довкілля.

Молодь області зможе взяти участь у роботі міжнародного інвестиційно-

го форуму, де будуть представлені найбільші підприємства Дніпропетровщини, і презентувати свій проект, провести переговори.

Переповнений громадський транспорт у «годину пік» спричиняє незручності та часто є причиною запізнень студентів на заняття. Члени Молодіжної ради запропонували перенести початок заняття на інші години.

Ще одна ініціатива – облаштування велодоріжок та організація місце паркування велосипедів поруч із вищими навчальними закладами для того, щоб студенти могли дістатися на вчання цим екологічно чистим транспортом.

ХХVII ВСЕУКРАЇНСЬКА УЧНІВСЬКА ОЛІМПІАДА З ІНФОРМАТИКИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК ПРИЙМАВ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ

На урочистому відкритті до учасників олімпіади з побажаннями перемоги звернулися: ректор Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти **Михайло Ілліч Романенко**; заступник голови оргкомітету олімпіади, науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення змісту освіти основної і старшої школи відділення науково-методичного забезпечення загальної середньої освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти **Андрій Вікторович Паньков**; начальник управління Департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації **Валентина Григорівна Середня** та інші.

Продемонструвати свої здібності приїхали переможці III (обласного) етапу змагань майже з усіх куточків України – 139 найкращих юних програмістів.

Оцінювали їхні знання і вміння науковці, вчителі та студенти з різних областей України. Серед них: Віталій Бондаренко, асистент ка-

Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, доцент, доктор педагогічних наук; Іван Дмитренко, провідний спеціаліст Центру фінансово-статистичного аналізу та матеріально-технічного забезпечення при Полтавській обласній раді; Віталій Лапінський, завідувач лабораторії Національної академії педагогічних наук України, доцент, кандидат фізико-математичних наук; Олександр Міца, доцент

Ужгородського національного університету, кандидат технічних наук; Віталій Неспірний, старший науковий співробітник Інституту прикладної математики і механіки Національної академії України, кандидат фізико-математичних наук; Сергій Петров, асистент Сумського державного університету, кандидат технічних наук; Віктор Шакотько, заступник директора Кременчуцького педагогічного училища імені А.С. Макаренка; Шаміль Ягієв, менеджер проектів компанії Frog та інші.

Дніпропетровськ гостинно зустрів майбутніх програмістів. Поки молодь змагалася, керівники команд і члени журі ознайомилися з містом, побували в музеї «Пам'ять єврейського народу і Голокост в Україні» та в Національному центрі аерокосмічної освіти молоді ім. О.М. Макарова.

Після завершення змагань олімпійці зустрілися зі своїми ровесниками – учнями Дніпропетровська на «Фестивалі дружби».

Крім того, наймолодші учасники олімпіади та абсолютні лідери змагань отримали цінні подарунки від компанії «Технодом» (директор Олександр Кабанов).

На урочистому заході, присвяченому закриттю Всеукраїнської

першості виступили голова оргкомітету, директор Департаменту освіти і науки Дніпропетровської

обласної державної адміністрації

Олександр Ігорович Демчик, заступник голови журі **Віталій Вікторович Бондаренко**. Учасники олімпіади отримали дипломи і подарунки.

Незважаючи на короткий термін підготовки до Всеукраїнських змагань та на складні умови, що склалися у країні, оргкомітет зробив все можливе для якісного проведення олімпіади.

Більше інформації – на icpc.org.ua, <http://oi.dp.ua/#UOI2014>. Всі матеріали (включно з покрашеною таблицю результатів, фотографіями та інтерактивною статистикою) – на сторінці <http://matholymp.org.ua/contests/informatics-xxvii/>

Андрій МІРОШНИЧЕНКО, доцент кафедри управління інформаційно-освітніми проектами ДОППО, кандидат філософських наук; **Оксана БЕЗРУКАВА**, вчитель інформатики КЗО ДОЛІФМП, керівник команди Дніпропетровської області

П'ЯТЕРО ШКОЛЯРІВ З ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ СТАЛИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ

Дніпропетровську область представляли 8 учасників.

I місце здобув **Андрій Селіванов** (Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю).

III місце посіли **Тимофій Чумак** (Ліцей природничо-нау-

кового навчання Жовтих Вод), **Олександр Шишацький** і **Володимир Фоменко** (Дніпропетровський ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті ім. Олеся Гончара), **Кіра Іванова** (Дніпропетровський обласний

ліцей-інтернат фізико-математичного профілю).

Андрій Селіванов презентував Дніпропетровщину у відбірковому турі Міжнародної олімпіади з інформатики.

Побажаємо йому перемоги у наступних змаганнях!

• Хроніка подій •

Професійно-технічна освіта

Квітень

2 – засідання «круглого столу» «Колективний договір як інструмент забезпечення якісної підготовки молодих професійно мобільних, кваліфікованих працівників для підприємств Кривбасу».

8-11 – II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Слюсар з ремонту автомобілів».

9 – II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Слюсар з ремонту рухомого складу».

10 – семінар бібліотекарів ПТНЗ у режимі відозв’язку на тему: «Формування нової моделі бібліотеки ПТНЗ».

11 – засідання творчих груп професійного клубу «Методичні ідеї».

15 – майстер-клас «Сучасне приготування та подавання кави» для викладачів, майстрів виробничого навчання, які готують кухарів, кондитерів.

16 – семінар молодих профорієнторів.

16 – засідання творчої групи практичних психологів і соціальних педагогів.

17 – консультування викладачів курсу «Євровібр України» та керівників учнівських європейських клубів щодо підготовки до Дня Європи в Україні.

18 – семінар для працівників кадрових служб ПТНЗ.

23 – майстер-клас «Ламінування. Догляд за волоссям. Екранування» для викладачів, майстрів виробничого навчання, які готують перукарів.

23-24 – II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Тракторист-машиніст сільсько-господарського виробництва».

23 – методичний відеоміст НМЦ ПТО та ПТНЗ «Ми в проекті» на тему: «Реалізація нових підходів у процесі самостійної роботи учнів на уроках суспільних дисциплін».

24 – засідання навчально-методичної ради НМЦ ПТО.

24 – відеоміст «Роль дослідно-експериментального майданчика у навчально-виховному процесі щодо формування комунікативної культури учнів ПТНЗ».

25 – семінар-практикум відповідальних за освіту дорослих у ПТНЗ області.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор навчально-методичного центру ПТО
у Дніпропетровській області

ЕФЕКТИВНЕ НАВЧАННЯ І ГАРНІ ЗНАННЯ – ЗАПОРУКА БЕЗПЕКИ

Щорічно 28 квітня відзначається Всесвітній день охорони праці, покликаний привернути увагу до найважливіших завдань – збереження життя і здоров'я людини. Формування в кожного громадянина відповідального ставлення до свого життя і здоров'я – одне з першочергових завдань нашого суспільства. Великі можливості для виховання молоді у цьому напрямку мають професійно-технічні навчальні заклади. Вивчаючи на уроках теоретичного і виробничого навчання вимоги до охорони праці, учні усвідомлюють, яким важливим є цей компонент навчально-виробничого процесу для збереження життя і здоров'я.

У ПТНЗ області протягом квітня тривав місячник з охорони праці та промислової безпеки: «Безпека праці та здоров'я під час використання хімічних речовин на виробництві».

У рамках місячника проведена обласна інтернет-олімпіада з охорони праці за участю 31 учня ПТНЗ. В он-лайн режимі вони відповіли на 55 тестових запитань, розроблених на рівні та в обсязі, передбаченому чинною навчальною програмою з предмета, і виявили знання основних положень, вміння виконувати завдання репродуктивного характеру та застосовувати їх у стандартних виробничих ситуаціях.

Обстежено стан охорони праці в кабінетах і майстернях ПТНЗ. Для учнів проведені конкурси «Кращий знавець правил охорони праці», брейн-ринги: «Мое життя, моя робота, моя безпечна праця», «Кращий спецодяг», «Безпечне робоче місце», конкурси тематичних малюнків і стіннівок «Гідні умови праці – всій українській нації».

У всіх ПТНЗ організовані виставки наочних посібників, засобів навчання та пропаганди з питань охорони праці.

Викладачі та майстри виробничого навчання на своїх уроках акцентували увагу на питаннях безпеки праці, проводили тематичні виховні години та екскурсії на підприємства області.

Учні побували в секторах охорони праці, в цехах підприємств, побачили на конкретних робочих місцях високий рівень організації безпечних умов роботи. Під час бесід з бригадирами, робітниками вони пересвідчилися, що в майбутньому працюватимуть на підприємствах, де надається велика увага охороні праці; зрозуміли, яка відповідальність настає у разі порушення її вимог.

Група учнів Синельниковського професійного ліцею взяла участь у панаході за загиблими від нещасних випадків на виробництві, що відбулась у Свято-Миколаївській церкві Синельникового. Молодь мала можливість відчути непоправність цих трагедій і усвідомити відповідальність кожного за збереження свого здоров'я і життя на виробництві.

Працівники та учні ПТНЗ зустрілися з інспекторами відділів служб цивільного захисту, Держслужби з надзвичайних ситуацій, територіальних управлінь Держпромнагляду, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Фахівці відповіли на численні запитання, продемонстрували можливості пожежно-рятувальної техніки, якою озброєні загони технічної служби ДСНС.

Представники учнівського самоврядування ПТУ-74 створили кілька радіопередач на

тему: «Запобігання професійним захворюванням».

У квітні неможливо не згадати про Чорнобильську трагедію... В ПТНЗ області відбулися зустрічі з ліквідаторами аварії на Чорнобильській АЕС. Вони розповіли про причини аварії, героїзм пожежників, про пожежну та радіаційну безпеку, заходи з протипожежного захисту, про важливість правильної організації роботи особового складу.

Щоб учні та працівники закріпили вміння щодо збереження та захисту здоров'я і життя під час надзвичайних ситуацій, навички користування засобами індивідуального та колективного захисту, надання першої медичної само- та взаємодопомоги, в деяких ПТНЗ проведено День цивільного захисту. Цей захід дуже важливий для формування в учнів таких морально-психологічних якостей, як: мужність, витримка, ініціатива, здатність до взаємної виручки під час небезпеки. Ці уроки сприяють формуванню здорового способу життя та виховують громадянську відповідальність.

Охорона праці є невід'ємно складовою забезпечення гармонійного розвитку суспільства, а збереження здоров'я і життя людини залежить від кожного, хто залучений до трудової та навчальної діяльності. Необхідно пам'ятати, що дотримання законодавства у галузі охорони праці є запорукою збереження здоров'я та найціннішого – людського життя.

Олена ГРИШАЄВА, методист навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області

«Молоді таланти України»

На Дніпропетровщині відбувся Відкритий чемпіонат України з перукарського мистецтва, пітьової естетики та макіяжу.

Своє мистецтво протягом трохи днів демонстрували 400 учасників із різних міст України, Білорусі, Росії.

П'ять учнів професійно-технічних навчальних закладів Дніпропетровщини посіли призові місця.

У номінації «Чоловіча повсякденна стрижка» II місце виборола Людмила Кіріченко, учениця Дніпродзержинського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів, а III – Віталій Іщенко, учень Дніпропетровського центру професійної освіти.

У номінації «Жіноча повсякденна стрижка та зачіска на короткому волоссі» I і II місця вибороли учні Криворізького навчально-виробничого центру – Ірина Єліференко та Марія Чередник.

У номінації «Модна жіноча зачіска на довгому волоссі «Стильні кучерики» третьою стала Ганна Пельмер, учениця ДЦПО.

Обласні спартакіади

Волейбол

У змаганнях взяли участь 160 представників команд-переможців восьми відбіркових зон.

Серед дівчат I місце вибороли учениці Криворізького міжрегіонального центру підготовки та перепідготовки військовослужбовців, II – Дніпропетровського вищого професійного училища № 55, а III – Західно-Дніпровського центру професійно-технічної освіти.

Серед юнаків перемогли учні Дніпропетровського професійно-технічного училища № 6; на II місці – Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей, на III – професійно-технічне училище № 79 Петриківського району.

Шахи. Настільний теніс. Гирьовий спорт

На Дніпропетровщині професію слюсаря різних напрямків спеціалізації опановують близько 4 тисяч учнів.

Обласний етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності «Слюсар з ремонту рухомого складу» зібрав понад півсотні представників з п'яти училищ. Переможцем став учень III курсу Дніпродзержинського вищого професійного училища Ілля Кідішико, який представляв нашу область на конкурсі у м. Козятин Вінницької області.

Під час теоретичної частини змагання учасники складали тести з «Матеріалознавства», «Електротехніки», «Правил технічної експлуатації залізниці», «Будови та ремонту тепловоза», «Читання креслень» і «Слюсарної справи».

Практичний тур передбачав: підготовку учасниками таблиці вимірювань; аналіз роботи крану № 254 допоміжного гальма локомотива; виготовлення важеля з кронштейном для механізму перемикання контактів реле обертів РО-60.

На змаганнях перемогли учні з училищ: Дніпропетровського центру підготовки та перепідготовки військовослужбовців (III місце). Змагалися 8 команд.

• **Настільний теніс** – Дніпродзержинське вище професійне училище (I місце); Криворізький професійний транспортно-металургійний ліцей (II місце); Вище професійне училище № 75 Покровського району (III місце). Змагалися 8 команд.

• **Гирьовий спорт** – Дніпродзержинський центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів

ЗАВДАННЯ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ З РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

*Обласний етап Всеукраїнської олімпіади з хімії був присвячений ювілею видатного вченого-хіміка:
140-річчю від дня народження Л.В. Писаржевського.*

Завдання олімпіади, розроблені методичною комісією хімічного факультету ДНУ ім. О. Гончара і кафедрою природничої освіти ДОППО, грунтуювалися переважно на знанні програмного матеріалу і водночас містили елементи знань, що випереджають програму, сприяючи розвитку мислення учнів.

8 клас. Завдання, пов'язані з темами «Кількість речовин. Моль. Розчини», виконала більшість учнів. Певні труднощі викликали задачі на встановлення складу суміші. Деякі учні зробили помилки в математичних розрахунках. Повністю завдання не виконав жоден учасник, понад 50 % завдань – 14 учнів, 30 % і менше – решта школярів.

9 клас. Тести і задачі були середньої та достатньої складності, але не всі учні знають назви хімічних приладів, пов'язаних із прізвищами вчених. Певні труднощі викликали завдання на дисоціацію і швидкість хімічної реакції. Учні виявили добрий рівень вміння обчислювати концентрацію розчинів і розв'язувати задачі за рівнянням реакції. Повністю виконали завдання 3 учні; 50 % завдань – 12 учнів, понад 30 % – 32 учні.

10 клас. Труднощі викликали завдання на електроліз, ідентифікацію неорганічних сполук за певними ознаками і розклад солей амонію. Рівень знань учнів задовільний. Повністю із завданнями впоралися 4 учні, 50 % завдань

виконали 14 учнів, понад 30 % – решта учасників.

11 клас. Більшість учнів правильно розрахували концентрацію розчинів, склали рівняння ОВР. Труднощі виникали при розв'язуванні генетичних зв'язків між класами органічних сполук. В учнів низький рівень знань з хімії біологічно активних сполук.

Рівень знань учасників середній. 80 % завдань виконали 5 учнів, жодного завдання не виконали 7 учнів. Рівень виконання завдань іншими учнями перевишив 30 %.

На достатньому та високому рівні учні виконали завдання, зміст яких відповідає олімпіадному рівню і орієнтований на поглиблене вивчення хімії. Більшість учнів склали план проведення експерименту. На достатньому рівні написані якісні реакції для розділення.

Аналіз робіт свідчить, що більшість учнів володіють технікою лабораторного експерименту. Водночас чимало учнів не вміють правильно обробляти отримані під час експерименту дані, насамперед з використанням графічного методу обробки. Багато учнів неправильно тлумачать деякі терміни хімічної кінетики (швидкість реакції, константа швидкості, сповільнена стадія реакції).

Школярі 11-х класів взагалі добре володіють основним матеріалом курсу

«Органічна хімія», основними поняттями і термінами; вміють малювати формули сполук. Втім, деякі з учнів роблять помилки при написанні формул будови сполук, зокрема похідних карбонових кислот, ароматичних сполук; часто плутають такі поняття, як «амін», «амід-кислота» та «амінокислота».

За підсумками олімпіади найкращі результати – у команд Кривого Рогу, Дніпропетровська, Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату «Дніпро», Дніпродзержинська, Нікополя, Дніпропетровського району.

I місце у IV етапі Всеукраїнської олімпіади з хімії, що відбувається у Вінниці, посіли:

8 клас. Валерія Каряка, Нікопольська СЗШ № 6 (учитель – Леонід Григорович Каряка);

9 клас. Єгор Поливанов, Олександровська СЗШ Дніпропетровського району (Тетяна Михайлівна Шеремет);

10 клас. Олександра Короленко, НВК № 100 Дніпропетровська (Ніна Василівна Царьова) та Ілля Власов, Дніпропетровський обласний медичний ліцей-інтернат «Дніпро» (Тетяна Олексіївна Журавель);

11 клас. Володимир Сотник, технічний ліцей Дніпродзержинська (Юлія Олександровна Кострюкова).

Людмила ЗЛАМАНЮК, завідувач кафедри природничої освіти ДОППО

У Міжнародному виставковому центрі Києва 23 квітня відбулося відкриття чергового Міжнародного екологічного форуму

«ДОВКІЛЛЯ ДЛЯ УКРАЇНИ»

Шостий рік поспіль Форум проходить за підтримки Кабінету Міністрів України і

Міністерства екології та природних ресурсів України. У вересні 2013 року Всесвітня асоціація виставкової індустрії надала Міжнародній виставці «Довкілля» статус «Захід, затверджений UFI», що дає змогу

українським учасникам виставки розширити коло спілкування з іноземними представниками бізнесу та громадськості.

Однією з важливих складових Форуму є VII Міжнародна виставка «Довкілля – 2014», де в розділі «Екологічна освіта і наука» представлено інноваційну діяльність (досвід, проекти, програми, технології) навчальних закладів різних рівнів.

Від Дніпропетровщини досвід управлінської роботи з упровадження здоров'язбережних екотехнологій в освітній простір представило управління освіти і науки Дніпродзержинської міської ради (начальник О.М. Баштаненко). Інноваційну науково-дослідну та експериментальну діяльність з упровадження безперервної екологічної освіти презентували загальноосвітні навчальні заклади: НВК №№ 7, 13, 26, СЗШ №№ 4, 8, 10, 19, 20, 28, 29, 32, 35, 37, НВК «Гармонія», ДЕЦ, СДНЗ № 21, ДНЗ № 30, 37 (директори М.І. Лисенко, Л.С. Єфремова, Л.В. Сокуренко, Н.А. Клімова, В.О. Занегін, Г.О. Савченко, Л.Ф. Сухракова, Н.В. Рева,

I.В. Сафонова, А.Г. Колеснік, Л.П. Весела, С.І. Бичко, Н.М. Гончар, А.В. Вінник, А.І. Гаврилюк, завідувачі В.М. Коваленко, І.Н. Сиротинська, Н.І. Повшенко).

Керівники закладів освіти отримали Сертифікати учасників виставки.

Управління та спеціаліст інспекторсько-методичної служби УОіН Н.І. Заїка отримали дипломи Міністерства екології та природних ресурсів України «За кращий навчальний

заклад з реалізації програм екологічної освіти».

Про високий науково-методичний і художньо-естетичний рівні підготовки виставкового матеріалу свідчать відгуки заступника Міністра екології та природних ресурсів О.Г. Настасенка, провідних науковців, управлінців, широкого кола громадськості.

У рамках виставки освітяння міста брали участь у Міжнародному науково-практичному семінарі «Актуальні проблеми здоров'язбереження в Україні», який провели Національна академія педагогічних наук України, Університет менеджменту освіти НАПНУ, Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти УМО НАПНУ.

Учасники форуму отримали організаційно-методичні рекомендації, які допоможуть впроваджувати нові освітні екотехнології, визначити завдання та напрямки роботи щодо формування у молоді сталого, еколо-доціального стилю життя.

Ніна ЗАІКА, спеціаліст ІМС УОіН, Дніпродзержинськ

ДОППО ІНФОРМУЄ

9 квітня – майстер-клас на базі ДОППО «Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами» в рамках роботи Школи методичної майстерності для новопризначених методистів.

9 квітня – тренінг на базі ДОППО «Технології критичного мислення», присвячений презентації курсу за вибором «Основи критичного мислення», а також розкриттю методики його викладання, загальним технологіям розвитку критичного мислення у дітей і дорослих.

10 квітня – чергове засідання професійного клубу директорів сільських ЗНЗ (переможців конкурсу на кращий сільський загальноосвітній заклад 2012 р.) на тему «Креативна освіта як умова розвитку творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу» на базі Майської загальноосвітньої школи Синельниковського району.

10-11 та 17-18 квітня ДОППО разом із благодійною громадською організацією «Вчителі за демократію та партнерство» в рамках міжнародного проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» провели для класних керівників 6-7-х класів навчальні семінари-тренінги з виховної роботи щодо питань освіти для сталого розвитку.

16 квітня – чергове засідання професійного клубу директорів сільських ЗНЗ (переможців 2003, 2008 рр.) на тему: «Інноваційні аспекти управління навчальним закладом» на базі Чумаківської СЗШ Томаківського району.

16 квітня – семінар для керівників методичної об'єднання вчителів англійської мови «Організація педагогічної діяльності вчителя на уроках англійської мови» на базі СЗШ № 11 Марганця.

22 квітня – обласний семінар для методистів районних і міських відділів освіти, які відповідають за роботу початкової школи, з проблеми «Організація та процедура проведення державної підсумкової атестації в 4-х класах».

22 квітня – обласний науково-методичний семінар-практикум для керівників районних методичних кабінетів на тему «Інноваційна діяльність МК в умовах створення єдиного науково-методичного середовища району» на базі Царичанського району.

23 квітня – навчально-методична лабораторія суспільних дисциплін провела на базі відділу освіти Павлоградської міської ради обласний навчально-методичний семінар для методистів історії та правознавства управління і відділів освіти, керівників методичних об'єднань, вчителів на тему: «Здатність учнів до творчого саморозвитку шляхом оцінювання навчальної діяльності».

24 квітня – вчителі, які викладають курс за вибором «Уроки для сталого розвитку», взяли участь в обласному «круглому столі» на тему: «Здобутки і труднощі впровадження курсу «Уроки сталого розвитку» в навчальних закладах області».

24 квітня – ДОППО та Інститут гуманітарних проблем ім. П.Т. Тронька ДВНЗ (Національний гірничий університет) провели Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Нові підходи до розвитку навчальних закладів в умовах модернізації вітчизняної освіти», присвячену 100-річчю від дня народження Є.С. Березняка.

29 квітня – обласний науково-практичний семінар на базі Солонянського району «Формування ціннісних орієнтацій творчо обдарованих школярів».

Протягом квітня

Відділ креативної освіти та координації науково-методичної роботи для керівників, які отримали сертифікати за програмою «Впередаюча освіта для сталого розвитку», провели курси-тренінги: «Як зробити ефективним шкільний сайт»; «Формування ціннісних орієнтацій у творчо обдарованих школярів»; «Формування навичок ефективного управління інноваційними процесами в ЗНЗ»; «Технологія дистанційного навчання: від теорії до практики».

Дніпропетровський обласний центр гуманіто-педагогіки провів: **10 квітня** – майстер-клас на базі ДОППО для вчителів, психологів, вихователів початкової школи «Символізм народної творчості в українській культурі»; **19 квітня** – «В Чаши дитини сяє зародок зерна Культури» на базі Дніпропетровського педагогічного коледжу (для вчителів, психологів, вихователів); **22-23 квітня** – Міжнародний педагогічний семінар у ДОППО «Розвиток цілісного мислення школярів з погляду сучасної наукової парадигми на уроках фізики, біології, хімії та екології».

У загальноосвітніх навчальних закладах Петриківського району вивчався стан упровадження моніторингових досліджень.

Григорій ДРАГУНОВ, завідувач навчально-методичного відділу організаційно-педагогічних заходів

Ювілеї. Сталий розвиток

БЕРЕЗНЯКІВСЬКІ ЧИТАННЯ

24 квітня 2014 року на базі Національного гірничого університету відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Нові підходи до розвитку навчальних закладів в умовах модернізації вітчизняної освіти» з нагоди 100-річчя Є.С. Березняка.

З вітальним словом до учасників конференції звернулися: Олена Валентинівна Лозенко, заступник Дніпропетровського міського голови та представники Союзу ветеранів Другої світової війни. З доповідями виступили:

Михайло Ілліч Романенко, ректор Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, доктор філософських наук, професор, академік Академії наук вищої школи України; Віктор Юхимович Пушкін, директор Інституту гуманітарних проблем Національного гірничого університету, кандидат історичних наук, професор; Марина Григорівна Ватковська, проректор з наднових систем навчання та комунікації ДОППО, кандидат філософських наук.

Конференція (шості Всеукраїнські березняківські читання) присвячена педагогічній та управлінській спадщині Євгена Степановича Березняка – почеенного академіка АПН України, славнозвісного «майора Вихора», Героя України, заслуженого учителя України.

Організували захід Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти та Інститут гуманітарних проблем ім. П.Т. Тронька ДВНЗ «Національний гірничий університет».

Уроки сталого розвитку

На базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти 24 квітня відбувся обласний «круглий стіл» для вчителів, які викладають курс за вибором «Уроки для сталого розвитку», на тему: «Здобутки і труднощі упровадження курсу «Уроки сталого розвитку» в навчальних закладах області». У роботі взяли участь близько 80 педагогічних працівників, які обмінялися досвідом, визначили основні проблеми та перспективи включення освіти для сталого розвитку до змісту навчально-виховної діяльності.

Основними питаннями обговорення були:

- Досвід впровадження курсу «Уроки для сталого розвитку».

- Вплив освіти для сталого розвитку на життя шкільної громади.

- Особливості взаємодії з батьками в контексті реалізації засад ОСР.

- Практика «наскрізного навчання» з освіти для сталого розвитку.

- Позакласна виховна діяльність в інтересах сталого розвитку.

- Основні труднощі реалізації курсу «Уроки для сталого розвитку» у сучасній школі.

З доповідями виступили: Ольга Євгеніївна Висоцька, декан факультету відкритої освіти ДОППО, доктор філософських наук, координатор проекту «Освіта для сталого розвитку в дії»; Ірина Семенівна Карпант, доцент кафедри філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяль-

ністю, кандидат філософських наук, тренер проекту; Тетяна Володимирівна Лисоколенко, доцент кафедри філософії освіти, кандидат філософських наук, тренер проекту.

Виступили педагоги-практики: Оксана Віталіївна Комиза, вчитель хімії спеціалізованої школи № 115, Тетяна Анатоліївна Резнік, заступник директора з виховної роботи; Тетяна Анатоліївна Колессник, вчитель початкових класів НВК № 112, Лариса Вікторівна Корольова, заступник директора

лексний підхід до практичної реалізації освіти для сталого розвитку, а саме:

- ініціювання подальшого впровадження курсу за вибором «Уроки для сталого розвитку» у навчальних закладах області;

- заłożення до роботи за проектом всієї громади школи: адміністрації, класних керівників, батьків;

- упровадження освіти для сталого розвитку не лише в межах урочної, а й позаурочної навчально-виховної діяльності;

- започаткування наскрізного навчання з освіти для сталого розвитку, що передбачає як охоплення предметом «Уроки для сталого розвитку» всіх вікових категорій (від дошкілля до післядипломної освіти), так і інтеграцію засад освіти для сталого розвитку до змісту традиційних навчальних дисциплін;

- оновлення методики викладання, переход до діяльнісного підходу в навчанні, активної груповій роботі;

- досягнення цілісного опанування цінностями та принципами ОСР, зміни стилю життя як учнів, так і педагогів у напрямку сталого розвитку.

Обласний інститут післядипломної педагогічної освіти висловлює щиру вдячність за участь і високу практичну та методичну підготовку доповідачів, активну дискусію всіх учасників «круглої столу».

Ольга ВІСОЦЬКА

КБ «ПІВДЕННЕ» – 60

Протягом шести десятиліть КБ «Південне» є одним із провідних розробників космічних апаратів і комплексів для фундаментальних науково-виховних досліджень на вакуумному космічному простору, Сонця і сонячно-земних зв'язків, океанографічних досліджень, спостереження Землі тощо.

Етапними подіями стали:

- Розробка ракети SS-9 в балістичному варіанті з найпотужнішою в світі головною частиною, а також у глобальному варіанті з орбітальною головною частиною, що має необмежену дальність стрільби по будь-якому азимуту та спроможністю вражати цілі в будь-якому місці Земної кулі.

- Створення ракет SS-17 і SS-18 з головними частинами з індивідуальним наведенням кожної боєголовки на свою ціль.

- Ампулізація ракет SS-9, SS-17 і SS-18, що забезпечила перебування їх в пусковій установці в заправленому рідким паливом стані протягом всього терміну експлуатації (до 15 років).

- Оснащення ракет засобами подолання сучасних їм систем протиракетної оборони.

Поява цих ракетних комплексів забезпечила стратегічний паритет у період «холодної війни» і принесла світові держави зробити кроки до обмеження, а потім і скорочення стратегічних ядерних засобів озброєння.

У 1970-х роках КБ «Південне» почало створювати твердопаливні двигуни і ракети. Був розроблений двигун першого ступеня для першої мобільної міжконтинентальної ракети SSX-26 і ракети морського базування SSN-20, виготовлений найпотужніший в країні твердопаливний двигун з тягою 300 т і створена високо-ефективна твердопаливна триступенева ракета SS-24 шахтного і – вперше в світі – залізничного базування.

В останні роки КБ «Південне» створило найдосконаліший у світовій ракетно-космічній техніці за конструктивним виконанням і автоматизацією підготовки до пуску комплекс «Зеніт», екологічно чистий, з високими енергетичними можливостями і перспективною подальшого розвитку та досконалення.

Дніпропетровськ відомий не тільки бойовими і космічними ракетами. Саме на «Південмаш» вперше в СРСР налагодили серійне виготовлення супутників.

Це відбулося завдяки тому, що конструктори КБ «Південне» застосували принцип максимальної уніфікації конструкцій систем обслуговування, використання единого корпусу, загальної схеми управління бортовою апаратурою, єдиної системи енергоживлення.

З ініціативи КБ «Південне» розвинувся новий перспективний напрямок робіт зі створення засобів для дистанційного зондування та дослідження Світового океану з космосу. Світовій громадськості відома цінна інформація про льодову ситуацію в Арктичному і Антарктичному басейнах, отримана із супутників типу «Океан». Апарати цього типу постійно експлуатуються з перспективою розширення їхніх функцій на дослідження природних ресурсів Землі.